

STRATEGIJA PAMETNOG RAZVOJA OPĆINE JARMINA

ZA RAZDOBLJE OD 2023. – 2027. GODINE

SADRŽAJ

Riječ načelnika	<u>3</u>
1. Sažetak	<u>4</u>
2. Što podrazumijeva naziv pametni razvoj općine?	<u>9</u>
3. Analiza i ocjena postojećeg stanja	<u>13</u>
4. SWOT analiza	<u>15</u>
5. Vizija	<u>20</u>
6. Misija	<u>21</u>
7. Prioritetne aktivnosti, izvori financiranja, rokovi provedbe s vremenskim planom provedbe, izvori financiranja i indikatori provedbe	<u>22</u>
8. Ublažavanje i prilagodba na negativne utjecaje klimatskih promjena	<u>46</u>
9. Način financiranja strateških ciljeva i prioriteta	<u>47</u>
10. Strateški okvir na europskoj i nacionalnoj razini	<u>53</u>

Riječ načelnika

U samom srcu slavonske ravni, naša općina Jarmina odiše svojom bogatom poviješću i kulturom.

Ponosni na svoju povijest i tradiciju, radimo na građenju njene modernije i stabilne budućnosti, u kojoj svaki njen stanovnik može prepoznati Jarminu kao kvalitetno mjesto za život, obitelj i posao. Stoga zadnjih godina, vrlo aktivno ulažemo u razvoj komunalne i društvene infrastrukture, te tu stvaramo uvjete za bolji životni standard naših stanovnika.

Svjesni brzog tehnološkog napretka, digitalnih izazova i inovacija, Općina Jarmina intenzivno radi na stvaranju uvjeta bržeg, modernijeg i tehnološki naprednijeg rada općinske uprave.

S tim ciljem izradili smo ovu Strategije pametnog razvoja općine Jarmina koja će kroz svoje mjere i njenu provedbu omogućiti razvoj pametne općine i boljitka svih sumještanki i sumještana naše općine. Razvoj jedinica lokalne samouprave ovisi od ulaganja u infrastrukturu, ali jednako važno tome je i prihvaćanje novih tehnologija kojima se ubrzavaju procesi, smanjuju troškovi, štiti okoliš i poboljšava komunikacija između svih dionika društva općine. Implementacija inovativnih i pametnih rješenja dovest će do jačanja gospodarstva a time i otvaranju novih radnih mjesta i boljeg standarda života naših Jarminčanki i Jarminčana.

Ovom Strategijom osigurati će se temelji za razvoj integriranog i dugoročno održivog koncepta pametne Općine te ponuditi rješenja za sve nove razvojne izazove, a s ciljem osiguravanja više razine kvalitete i standarda života svih stanovnika Općine Jarmina ali i generacija koje tek dolaze. I u tome se nećemo umoriti, te ću zajedno sa svojim timom i nadalje raditi na poboljšanju života našem mjestu, na boljoj, ljepšoj i modernijoj Jarmini.

A nastaviti ćemo tako i dalje, u svim segmentima.

Goran Ileković, načelnik

1. SAŽETAK

Općina Jarmina nalazi se na sjeverozapadnom dijelu Vukovarsko-srijemske županije. Graniči unutar Vukovarsko-srijemske županije s tri jedinice lokalne samouprave i to : Općina Markušica na zapadnoj, sjevernoj i istočnoj strani te Općina Ivanka i Grad Vinkovci na južnoj strani. Jedna je od 31 jedinice lokalne samouprave koje se nalaze u sastavu Vukovarsko-srijemske županije i udaljena je 27 km od Vukovara, kao županijskog sjedišta.

Na području Općine osim općinskog središta Jarmina, nema drugih naselja. Sjeverno od naselja nalaze se područja osobito vrijednog obradivog tla, gdje većina domaćinstava s ovog područja ima svoj posjed i bavi se poljoprivredom kao osnovnom ili dopunskom djelatnošću.

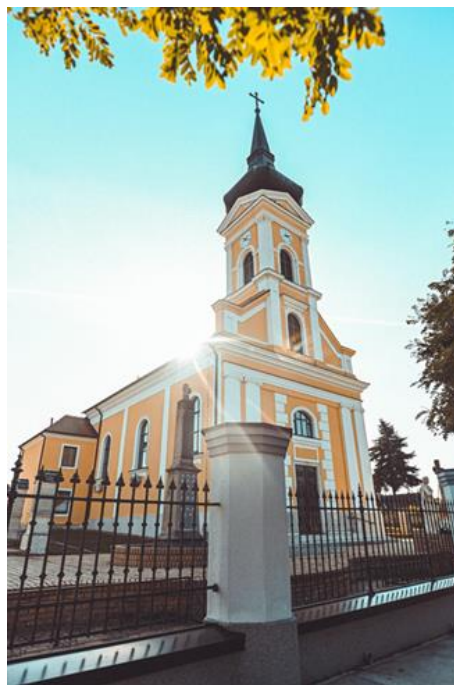
Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, Jarmina je imala 2458 stanovnika, dok je 2021. godine popisom utvrđeno 2.016 stanovnika, što je 442 osoba manje, odnosno 17,74%. Ovaj gubitak stanovnika u zadnjih deset godina, predstavlja novi izazov općinskim vlastima, da u općini omoguće promjene koje će stanovnicima osigurati ugodniji život i ostanak.

Budući da je proračun Općine ograničen, Strategija pametnog razvoja Općine Jarmina, trebala bi doprinijeti lakšoj dostupnosti financijskim sredstvima za projekte koji osiguravaju pametni razvoj Općine.

Trendovi u svijetu prema kojima se sve više stanovništva naseljava u gradovima, sve se više mijenjaju u korist života u manjim zajednicama, koje su ugodnije za život, ali je od velikog značaja da su prometnicama dobro povezane sa većim središtima. Prometna povezanost omogućuje da se radne obveze ispunjavaju u većim gradovima, ali da se kvaliteta života osigurava u manjim sredinama. Kroz ITU mehanizam, Općina Jarmina zadovoljila je uvjet da je udio dnevnih migracija zaposlenih u gradu Vinkovcima minimalno 30%, kao i postojanje prostornog kontinuiteta. Ovi trendovi otvaraju novi prostor za razvoj Općine Jarmina.

Općina Jarmina krenula je i s razvojem ruralnog turizma koji se bazira na vinskim cestama , ali i na prirodnim bogatstvima kao što su lovna područja, graditeljska i prirodna baština, razne lokalne manifestacije koje njeguju običaje tog kraja.

Svaka kriza donosi neke nove izazove, pa je tako i korona kriza dovela do nekih novih oblika rada. Novi modeli rada, kao što je rad od kuće, pojava digitalnih nomada koji posao obavljaju preko interneta, ne nužno iz svog kućnog okruženja, već tamo gdje se najbolje osjećaju, otvaraju nove mogućnosti za privlačenje novih stanovnika i zadržavanje postojećih.

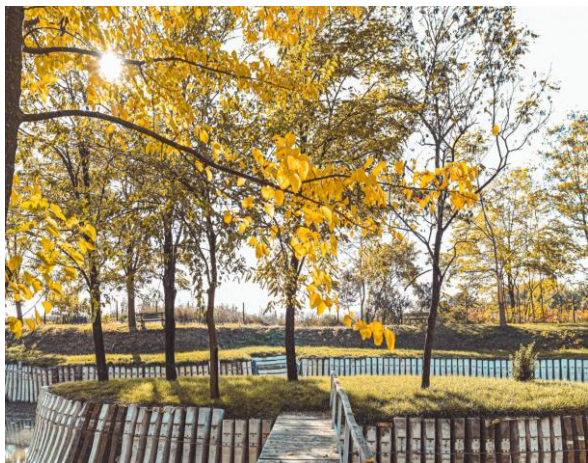
Općinska uprava na čelu s načelnikom Goranom Ilekovićem, nastoje iskoristiti sve financijske mogućnosti koje im pružaju razni državni i lokalni izvori financiranja, kako bi stvorili što bolje okruženje za život svojih stanovnika, zadržali postojeće ali jednako tako otvorili prostor za privlačenje novih stanovnika Općine Jarmina.

Najvažnije je stoga, da se Strategijom pametne općine ciljaju one mjere koje mogu biti najviše od koristi stanovnicima, poduzetnicima, posjetiteljima i svima onima koji će u budućnosti izabrati općinu Jarmina, za svoju novu životnu sredinu. Zadržati postojeće stanovnike, ali i privući nove u Općinu Jarmina, podrazumijeva stvoriti što bolje uvjete za život stanovništva i u tom dijelu iskoristiti sve prednosti koje donosi digitalna era.

U smjeru digitalizacije usluga, ubrzala nas je na državnoj razini, kriza izazvana korona virusom, koja je onemogućila fizički dolazak u mnoge institucije. Danas naši sugrađani sve više administrativnih postupaka mogu odraditi sa svog mobitela ili računala pa se isto tako očekuje i od Općine Jarmina da ide u tom smjeru.

Korištenje novih tehnologija omogućava građanima i poduzetnicima brže i lakše rješavanje administrativnih poslova s općinskom upravom i komunalnim poduzećima, osigurava veću dostupnost potrebnih informacija, štedi novac i vrijeme, kako građanima i poduzetnicima, tako i samoj Općini. Uz digitalizaciju, poseban naglasak stavljen je na zaštitu okoliša.

Europska unija zadnjih nekoliko godina donijela je nekoliko strateških dokumenata koji stavljaju u prvi plan zaštitu okoliša, odnosno klimatsko djelovanje, koje ide u smjeru smanjenja stakleničkih plinova i razvoja zelene energije. Izrađen je plan prema kojem bi trebali postati prvi klimatski neutralan kontinent. Riječ je o Europskom zelenom planu koji je ovaj cilj postavio do 2050. godine, ali bi do 2027. godine trebali smanjiti emisije za barem 55% u odnosu na razine iz 1990. godine.

Hrvatska kao mala zemlja, bogata prirodnim resursima, posebno mora paziti na taj dio. Budući da svaki razvoj uz pozitivne strane, ima i one negativne, posebno kada je u pitanju onečišćenje zraka i okoliša, Općina Jarmina mora imati predviđene mjere kojima će pravovremeno djelovati.

Sve je veći pritisak na kvalitetu zraka, vode, pa je stoga u ovoj Strategiji naglasak na poticanju razvoja zelene energije, veće energetske učinkovitosti, poticanje turističkog razvoja, poticanje električne mobilnosti, zaštita okoliša uz pomoć digitalnih tehnologija. Sve mjere obuhvaćaju građane, javni sektor, civilni sektor, privatni sektor, edukacijske ustanove i lokalnu upravu.

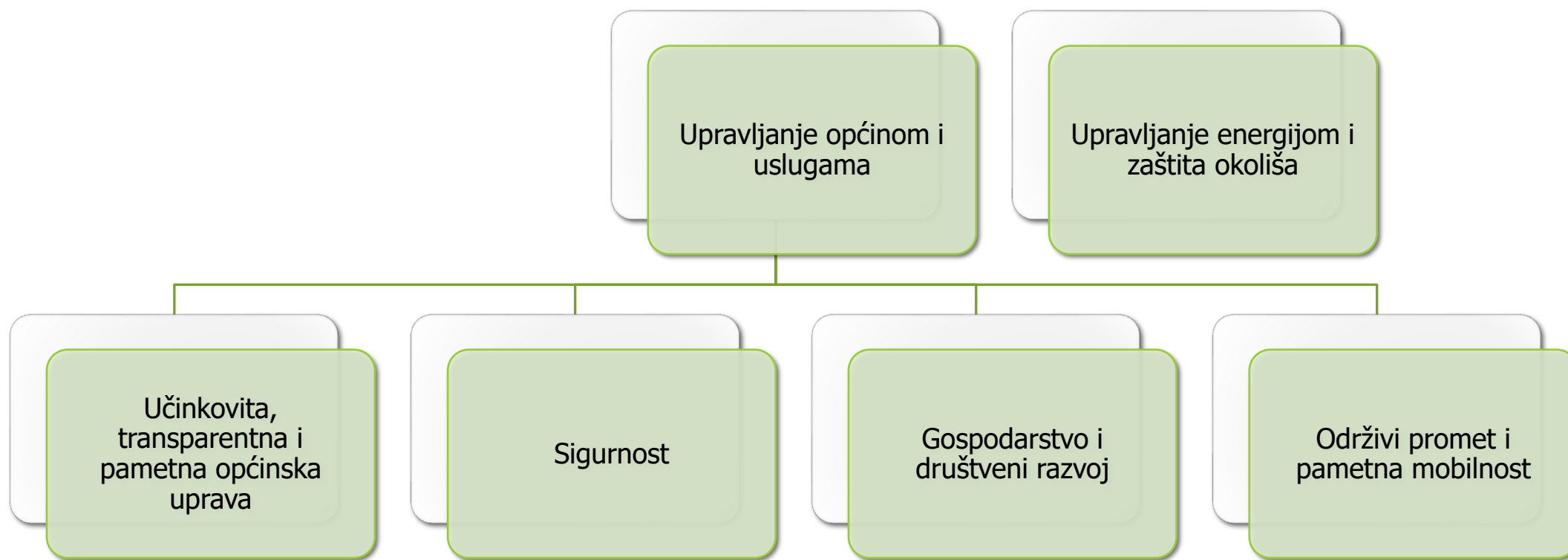
Slijedeći europske ciljeve i ova Strategija pametnog razvoja Općine Jarmina, nudi cjeloviti okvir za razvoj zelene i energetske neovisne općine, koja će integrirati i projekte održive e-mobilnosti. Tu se prvenstveno misli na izgradnju i uređenje biciklističkih staza, poticanje korištenja bicikala.

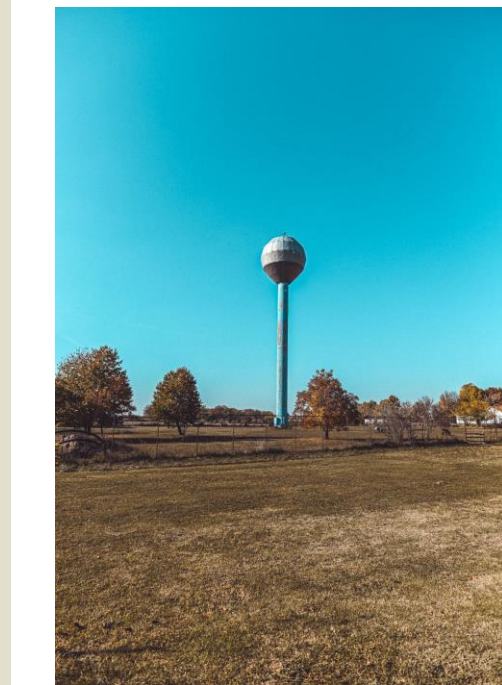
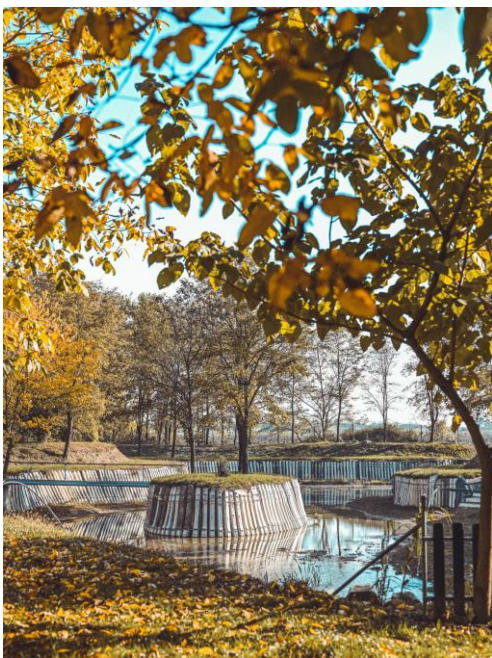
Zbog svega prije navedenog, nužno je osigurati razvoj Općine Jarmina u smjeru pametne općine, u skladu s financijskim i kadrovskim mogućnostima. Iz toga razloga krenulo se s izradom Strategije razvoja pametne Općine Jarmina za razdoblje 2023-2027. godina, kako bi se u budućnosti moglo bolje upravljati s postojećim resursima, a koristeći ciljano sve izvore financiranja koji će biti dostupni Općini Jarmina u narednom periodu.

Strategija je postavljena kroz 6 strateških ciljeva i 23 prioriteta a svi su usklađeni sa strateškim dokumentima Republike Hrvatske, strateškim dokumentima Općine Jarmina kao i dokumentima Europske unije.

Strategija je usmjerena na sljedeća strateška područja:

Kroz 23 prioriteta razrađeni su svi strateški ciljevi, s konkretnim rješenjima, koji bi u budućnosti trebali dovesti do kvalitetnijeg života stanovnika Općine Jarmina.

Sastavni dio strategije je i popis izvora financiranja za strateške mjere, budući da su na razini države usvojeni strateški dokumenti do 2027. godine, poput Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, koji su temelj za otvaranje brojnih natječaja za jedinice lokalne samouprave, a važno je sve strateške ciljeve vezati na dokumente više razine.

Stoga je značajan dio posvećen i ovim ključnim strateškim dokumentima Republike Hrvatske, koji su temeljni pravni akti za povlačenje sredstava iz europskih fondova.

2. ŠTO PODRAZUMIJEVA NAZIV PAMETNI RAZVOJ OPĆINE?

Pametni razvoj općine podrazumijeva mjesto gdje tradicionalne mreže i usluge postaju učinkovitije korištenjem digitalnih rješenja za dobrobit njegovih stanovnika i poduzetnika. Pametni razvoj općine nadilazi korištenje digitalnih tehnologija za bolje korištenje resursa i manje emisije. To znači pametnije prometne mreže, unaprijeđenje vodoopskrbe i postrojenja za odlaganje otpada te učinkovitije načine osvjetljavanja i grijanja zgrada. Također, to znači interaktivniju i osjetljiviju javnu upravu, sigurnije javne prostore i zadovoljavanje potreba stanovništva koje sve više stari.

Pametne općine su općine koje koriste nove tehnologije kako bi osigurale kvalitetniji život svojim stanovnicima. Općine koje pronalaze načine kako što bolje koristiti prirodne resurse i postojeću općinsku infrastrukturu, sredine koje jačaju kapacitete za istraživanje, razvoj i inovacije, ali jednako tako koriste svu dostupnost javnih digitalnih usluga prema svojim građanima.

Koncept pametnog razvoja spaja informacijsku i komunikacijsku tehnologiju i razne fizičke uređaje povezane s mrežom kako bi se optimizirala učinkovitost usluga također; sustav pametne općine omogućuje općinskoj upravi da vidi kako se općina razvija te moguće preinake sustava u budućnosti. Informacijska i komunikacijska tehnologija koristi se za poboljšanje kvalitete života u općinama te smanjenju troškova.

Pametne aplikacije razvijaju se za upravljanje općinskim poslovima i omogućavaju reakcije u realnom vremenu. Stoga je pametna općina puno spremnija i može bolje odgovoriti na brojne izazove današnjice.

Klimatske promjene, gospodarsko restrukturiranje, starenje stanovništva, pritisci na javne financije, izazvale su zanimanje za pametan razvoj.

Digitalna rješenja po mjeri čovjeka:

- otvaraju nove prilike poduzećima
- potiču razvoj tehnologija
- jačaju otvoreno i demokratsko društvo
- podupiru dinamično i održivo gospodarstvo
- utječu na klimatske promjene i jačaju zelenu tranziciju

Europska unija je putem Digitalne strategije odredila tri stupa na kojima će bazirati svoj razvoj

01

Tehnologija u interesu građana

02

Pravedno digitalno gospodarstvo koje potiče tržišno natjecanje

03

Otvoreno, demokratsko i održivo društvo

Što pametni razvoj Općine Jarmina donosi stanovnicima i poduzetnicima?

Neki bi rekli da je razvoj u smjeru pametne općine rezerviran samo za velike sredine, što nije točno. I male sredine i ruralna područja kako u Hrvatskoj, tako i u Europskoj uniji, koriste pametne tehnologije da bi svoj građanima i poduzetnicima učinili život lakšim i jeftinijim.

Učinkovitije upravljanje općinskim uslugama, što se postiže pametnim rješenjima, ubrzava procese, smanjuje troškove, štedi energiju, osigurava optimalnu kvalitetu zraka. Integracijom održive e-mobilnosti napraviti će se biciklističke staze, ali i osigurati električni bicikli i bicikli, koje će građani moći koristiti kao alternativu javnom i osobnom prijevozu na fosilna goriva.

Najviše koristi će i građani i poduzetnici imati od instaliranja fotonaponskih elektrana na obiteljskim kućama, poljoprivrednim gospodarstvima i gospodarskim objektima. Korištenjem obnovljivih izvora energije, štedi se novac, ali i čuva okoliš od zagađenja. Ugradnjom pametnih sustava za nadzor potrošnje energenata, dodatno se štedi energija ali i novac stanovnika. Ukoliko Općina Jarmina razvije sve potencijale koje ima u planu, u narednih 10 godina ima potencijala postati energetska samoodrživa općina.

Općina Jarmina će ulaganjem u digitalna rješenja osigurati građanima lakšu dostupnost podacima koji su im potrebni za svakodnevni život, bolju kontrolu nad potrošnjom energenata i samim time uštedu proračunskih sredstava.

Svako od predviđenih rješenja, dovest će do kvalitetnijeg života stanovnika Općine Jarmina, većih ušteda, smanjenja štetnih plinova i zaštite okoliša.

3. ANALIZA I OCJENA POSTOJEĆEG STANJA

Razvoj pametnih općina u Hrvatskoj u zadnjih desetak godina je vidljiv kod sve većeg broja općina, otkako je važnost digitalizacije došla u prvi plan. Sve više općina implementira pametna rješenja u svakodnevni život i funkcioniranje lokalne uprave. Svaki razvoj pametne općine važno je uravnotežiti između želja, stvarnih potreba i financijskih mogućnosti Općine.

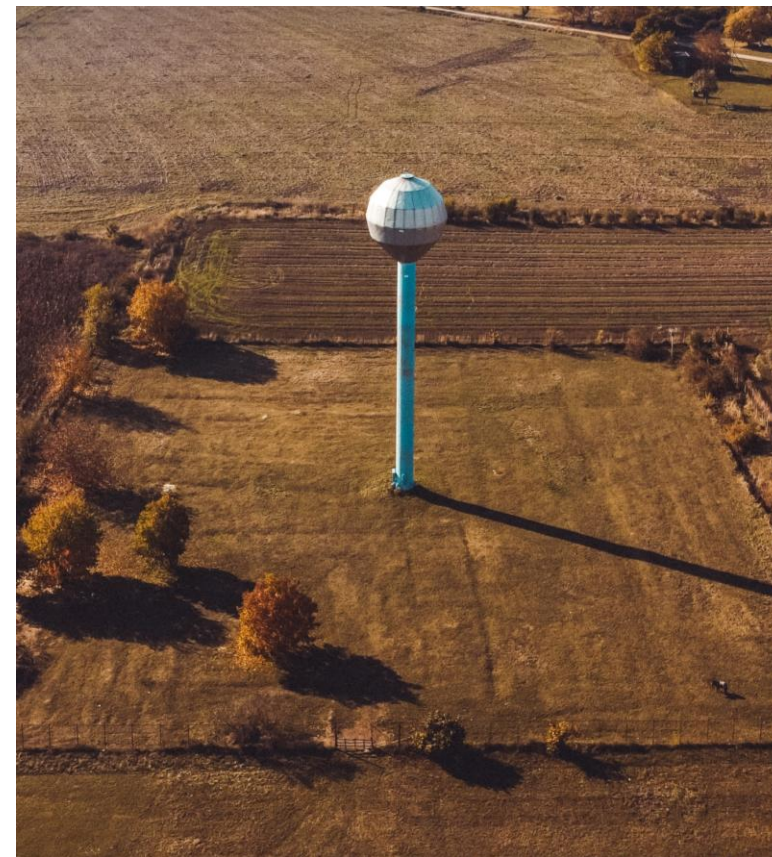
Sve veći broj primjera pametnih rješenja, zadnjih desetak godina, ukazuju na značajna promišljanja o različitim rješenjima koja bi mogli kreirati ili prilagoditi svojoj veličini i implementirati u svoju svakodnevnicu kako bi život građana postao kvalitetniji i jednostavniji i kako bi im se pružila podrška u izazovima današnjice.

Na temelju pregleda trenutnog stanja postavljaju se ciljevi i određuju strateška područja budućeg razvoja Općine Jarmina kao pametne općine te se za svako strateško područje definiraju prioritetne mjere i aktivnosti koje je potrebno provesti.

Izvršena je i analiza dosadašnjeg razvoja pametnih općina, kako u Republici Hrvatskoj, tako i Europskoj uniji, kako bismo na dobroj praksi drugih sredina, gradili strateški smjer razvoja Općine Jarmina. Budući da je Europska unija zadnjih nekoliko godina usvojila brojne strateške dokumente vezane uz digitalni razvoj, analizom istih utvrdili smo smjer strategije u skladu s dokumentima EU, ali i strateškim dokumentima Republike Hrvatske.

Kroz sve ove analize utvrđena je zrelost općine za usvajanje novih tehnologija i digitalnu transformaciju, kako bi Općina Jarmina do 2027. godine u punom smislu postala pametna općina.

Prilikom izrade Strategije, analizirana su sva područja života u općini, u pogledu primjene tehnoloških rješenja i digitalnih sustava i njihove trenutne razine implementacije.

Trenutno je Općina Jarmina dobila sredstva dijelom iz nacionalnih fondova a dijelom i iz Fondova EU za projekte sufinanciranja za sljedeće projekte:

- Provedba mjera prilagodbe klimatskim promjenama za izgradnju šetnice i pješačke staze do rekreacijskog centra Jarmina u iznosu od 398.168,43 €,
- Izgradnja prometne infrastrukture na području Općine Jarmina u iznosu od 172.000,00 €,
- Rekonstrukcija i opremanje sportskog igrališta u naselju Jarmina u iznosu od 46.650,26 €

Uz pomoć ITU mehanizma, u suradnji s Gradom Vinkovci, u planu je realizacija projekta:

- Rekonstrukcija i opremanje javne zgrade Dom kulture Jarmina s multifunkcionalnom dvoranom

U tijeku su pripreme za implementiranje Platforme Otvoreno, kojom će građani dobiti pristup svim informacijama na moderan, jednostavan i lako dostupan način.

4. SWOT ANALIZA

Osnovna svrha SWOT analize je obraditi informacije dobivene analizom postojećeg stanja, s jasnim diferenciranjem glavnih snaga i slabosti Općine Jarmina u aspektu procesa provedbe Strategije pametnog razvoja općine i pripadajućih mjera, te prilika i prijetnji bitnih za daljnji tehnološki, društveni i gospodarski razvoj.

SNAGE

općinsko vodstvo
koje prepoznaje nove
trendove vezane za
digitalnu
transformaciju

motiviran tim u
općinskoj upravi koji
može razviti ozbiljne
upravljačke
kapacitete

znatan interes
građana i
poduzetnika za
zelena energetska
rješenja

povoljan geografski
položaj

broj postojećih
poljoprivrednih
gospodarstava

SLABOSTI

potrebna dodatna
edukacija zaposlenika
općinske uprave kod
uvođenja novih
tehnoloških procesa

razvoj digitalizacije
nije jedan od
proračunskih
prioriteta

kod jednog dijela
stanovništva prisutan
je otpor promjenama
i korištenju modernih
tehnologija

nedovoljno razvijen
javni prijevoz i
koncept e-mobilnosti

demografski trendovi
– ograničenja
lokalnog tržišta rada

trend smanjenja
broja stanovnika

PRILIKE

bolje upravljanje
općinskom imovinom

razvoj ruralnog turizma

uvođenje STEM-a u
odgojne i obrazovne
programe

implementacija Strategije
razvoja pametne Općine
Jarmina kao osnove za
digitalnu transformaciju i
povezivanje s
gospodarstvom

ulazak u Schengen i
EUROZONU

korištenje EU i
nacionalnih fondova za
financiranje projekata i
brži razvoj Općine
Jarmina

ostanak mladih kroz
jačanje poslovnih prilika i
bolje životne uvjete

PRIJETNJE

- razvoj ovisi o relativno ograničenom punjenu proračuna

- izražen trend smanjivanja broja stanovništva

- energetska kriza i negativni učinci inflacije

- drugi gradovi u HR i EU mogu indirektno potaknuti iseljavanje ili spriječiti doseljavanje iz/u Jarminu

- negativni utjecaj klimatskih promjena

- povećanje broja stanovnika treće životne dobi

- nedovoljna razina znanja o mogućnostima digitalnih tehnologija

- nedovoljno širenje novih gospodarskih inicijativa

5. VIZIJA PAMETNOG RAZVOJA 2023. DO 2027. GODINE

Ubrzani društveni i tehnološki razvoj uspostavlja sve složenije sustave, procese i odnose te se time povećavaju zahtjevi i odgovornost upravljačkih razina u društvu, gospodarstvu i javnoj upravi da se uspostave horizontalni omogućitelji takvoga razvoja i time potpomognu ubranu digitalnu transformaciju temeljenu na iskorištavanju digitalnih tehnologija i 4. industrijske revolucije (4IR).

Vizijom izričemo strateške namjere općinske uprave, a kroz strateške ciljeve i prioritete usmjeravat će se svi sudionici da svojim proaktivnim djelovanjem u zajedničkom ekosustavu razvijaju djelotvornu suradnju te da svi zajedno sudjeluju u razvoju Općine, za vlastiti zajednički napredak i blagostanje.

Vizija Općine Jarmina kao pametne općine prvenstveno se odnosi na kreiranje multifunkcionalnih sadržaja za općinu budućnosti. Stanovnici Općine Jarmina, ali i svima koji kroz nju prolaze kao poslovni ljudi, turisti ili slučajni prolaznici, trebali bi usvajanjem i razumijevanjem predmetne vizije osjetiti skore promjene u Općini u smislu njezine prepoznatljivosti i individualnosti, održivosti u ekonomskom, sociološkom, ekološkom i demografskom segmentu, te uvidjeti da Općina živi svoju transformaciju ka pametnijim rješenjima za kvalitetniji i sadržajniji život Općine u punom smislu.

Omogućavanjem cjeloživotnog obrazovanja i razvoja digitalnih vještina za sve građane, ubrzanim umrežavanjem, na društvenim mrežama i internetu (IoT), suradnjom u virtualnim zajednicama usmjerenim na inovacije u gospodarstvu i društvu, kontinuiranim poboljšanjima digitalizacije općinskih usluga i poboljšavanjem korisničkog iskustva naših građana, intenzivnim iskorištavanjem otvorenih podataka, vjerujemo u dosezanje tih vrijednosti i postignuća. Strategijom dajemo doprinos ubrzanju provedbe Razvojne strategije općine kao i Razvojne strategije županije te istovremeno stvaramo ambijent za bolju provedbu Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske, iskorištavanje fondova Europske unije i za primjenu dosega Strategije kibernetičke sigurnosti Republike Hrvatske.

6. MISIJA

Upotrebom digitalnih tehnologija učiniti rad općinskih službi bržim i učinkovitijim, transparentnim i otvorenijim, koristeći kao osnovu znanje, inovacije, aktivno uključivanje građana u procese odlučivanja te brigu o prirodnim resursima, zaštiti okoliša, stvarajući na taj način pozitivnu poduzetničku klimu i povećavajući zadovoljstvo i standard stanovnika općine Jarmina.

7. PRIORITETNE
AKTIVNOSTI, IZVORI
FINANCIRANJA,
ROKOVI PROVEDBE
S VREMENSKIM
PLANOM
PROVEDBE,
IZVORI
FINANCIRANJA I
INDIKATORI
PROVEDBE

1. Strateški cilj: Pametno upravljanje općinom i uslugama

Prioriteti	1.1. Uvođenje sustava e usluga
Opis projekta	U procesu uvođenja sustava e-usluga i implementiranje u procese same općine potrebno je postaviti nove administrativne strukture i načine suradnje, ali i komunikacije. To se odnosi na sve aspekte povezane s administracijom što znači da pametna općina pruža sve više usluga online (mrežnim) putem – takozvane e-usluge. E-usluge uključuju digitalizaciju administrativnih postupaka, te digitalizaciju postupaka iz domene društvenih djelatnosti. Na taj način se veći dio administrativnih postupaka s općinom može obavljati online, dakle bez fizičke razmjene dokumentacije. Trenutno su započeti pregovori za implementiranje usluge Platforme Otvoreno, kojom će se osigurati otvoreni podaci i e financije u sklopu općine.
Ciljana skupina	Stanovnici Općine Jarmina, poduzetnici, djelatnici općinske uprave
Cilj projekta	Veća dostupnost podataka potrebnih u svakodnevnom životu
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2025.
Indikatori provedbe	Razvijeni standardi, procedure i sustav razmjene otvorenih podataka Broj zahtjeva za informacijama od strane građana i poduzetnika

Prioriteti	1.2. One stop shop portal – jedinstveni katalog općinskih usluga
Opis projekta	One stop shop portal – jedinstveni katalog općinskih usluga odnosi se na centralizirani i organiziran popis svih usluga koje pruža općinska uprava. Katalog služi kao jedinstveno mjesto za mještane, poslovne subjekte i druge zainteresirane strane kako bi lakše pronašli informacije o različitim uslugama kao i mjesto gdje će se stanovnici i poduzetnici moći informirati o dostupnosti usluga i servisa koje pruža općine, a sve na jednom mjestu.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, poduzetnici
Cilj projekta	Dostupnost što većeg broja informacija važnih za život građana, brz pristup informacijama i njihovo ažuriranje
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Realiziran one stop shop portal

Prioriteti	1.3. Digitalna oglasna ploča
Opis projekta	U svakodnevnom životu, digitalizacija zauzima sve više prostora. Tiskani mediji se sve više zamjenjuju digitalnim, što se pokazuje bržim i efikasnijim načinom obrade informacija. Zbog toga i općina mora biti u korak s vremenom i koristiti se suvremenim korištenjem informacija. Postojeće oglasne ploče koje se nalaze na područjima općine ovom mjerom zamijenit će se digitalnim oglasnim pločama i digitalnim totemima koji će imati interaktivni ekran, odnosno ekran na dodir koji će svojim radom na brži i kvalitetniji način prenijeti poruku ciljanim skupinama stanovnika. Ovakve digitalne oglasne ploče i digitalni totemi mogu se povezivati preko interneta, a sve informacije moguće je prikazati kvalitetnije i pravovremeno ih ažurirati. Informacije mogu biti vezane uz rad općine ali i općenite, što uključuje prikaz odluka i obavijesti općine, prikaz meteoroloških podataka, prikaz turističkih informacija za posjetitelje, prikazi bilo koje informacije općine, a koje su važne kako za stanovnike tako i za posjetitelje općine.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Digitaliziran pristup informacijama na jednom mjestu
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaj FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Izrada i postavljanje digitalnih ploča u centru Općine

Prioriteti	1.4. Aplikacija e groblja
Opis projekta	Mjera predviđa izradu digitalne evidencije i arhive koja će omogućiti stanovnicima općine jednostavan i brz pristup podacima o pokojniku kao i o lokaciji grobnog mjesta na kojem je pokojnik. Arhiva će se nalaziti u bazama Općine Jarmina i putem aplikacije sve informacije će biti dostupne stanovnicima ili posjetiteljima. Svi postojeći podaci će se objediniti i pri upisivanju imena i prezimena pokojnika, korisnik će dobiti informaciju o točnoj lokaciji grobnog mjesta. Cijeli projekt e-groblje mapirat će se dostupnim internet aplikacijama (Google maps)
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Brži i lakši pristup podacima o pokojniku
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Implementirana aplikacija e-groblje

2. Strateški cilj: Pametno gospodarstvo

Prioriteti	2.1.Razvoj mobilnih aplikacija za poticanje turističkog razvoja (biciklističke staze,manifestacije u općini, povijest općine)
Opis projekta	Putem interneta, mobilnih aplikacija i mobilnih platformi, posjetitelji i gosti općine mogu se bolje upoznati sa pojedinim turističkim sadržajima koje općina nudi (povijest općine, biciklističke rute, manifestacije u općini), ali također i saznati o trenutnim zbivanjima i događajima koji mogu biti interesantni i zanimljivi. Turističke i povijesne informacije mogu biti prikazane i kroz VR i AR aplikacije. Obje platforme će imati podršku za promociju OPG-ova na području općine te poduzetnika koji se bave turizmom.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, poduzetnici, turisti
Cilj projekta	Brži razvoj turističkih potencijala
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Izrađene mobilne aplikacije

3. Strateški cilj: Pametno upravljanje energijom i zaštita okoliša

Prioriteti	3.1. Korištenje digitalnih tehnologija – navodnjavanje
Opis projekta	Korištenje digitalnih tehnologija za navodnjavanje omogućava preciznije, učinkovitije i ekološki prihvatljivije upravljanje vodom i vodnim resursima. Veliki dio vode izgubi se pri nestručnom navodnjavanju ili navodnjavanju u vrijeme kada to nije potrebno, zbog nedostatak kontrolnih mehanizama. Zbog svega toga, potrebno je uvesti sustav digitalnog nadzora koji svoj rad temelji na radu niza senzora vlažnosti na daljinu koji rade na nekoliko razina i koji u realnom vremenu daju informacije o vlažnosti tla i potrebnoj količini vode za pojedino zemljište, te različitim drugim pokazateljima koji direktno ili indirektno utječu na sam proces navodnjavanja kao što su protok vode, potrošena energija ili vremenska prognoza.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, poduzetnici, zaposlenici općinske uprave i komunalnog poduzeća
Cilj projekta	Štednja vode kao jednog od najvažnijih prirodnih resursa
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Implementacija digitalnog nadzora nad navodnjavanjem

Prioriteti	3.2. Pametne klupe i pametna solarna stabla
Opis projekta	Pametne klupe i pametna solarna stabla predstavljaju primjere kako se tehnologija može koristiti za poboljšanje životnog okoliša, pružajući korisnicima dodatnu funkcionalnost i doprinoseći održivosti i inovacijama u prostornom planiranju. Pametne klupe predstavljaju urbani namještaj opremljen tehnološkim rješenjima kako bi omogućili korištenje obnovljivih izvora energije. Tako koristeći sunčevu energiju možemo omogućiti stanovnicima da napune svoje mobilne uređaje dok sjede na klupi, besplatan wifi pristup korisnicima. Pametna solarna stabla se mogu koristiti za punjenje mobilnih uređaja osvjetljavanje prostora, napajanje uređaja za praćenje. Mogu uključivati senzore za praćenje okoliša kao i ekrane ili monitore koji prikazuju korisne informacije o vremenu, kvaliteti zraka, lokalnim događanjima.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina , posjetitelji
Cilj projekta	Svima dostupno korištenje obnovljivih izvora energije i njihova praktična primjena u svakodnevnom životu općine
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Ugrađene solarne klupe i solarna stabla

Prioriteti	3.3. Sufinanciranje izgradnje FN elektrana na krovovima obiteljskih kuća i općinskim zgradama
Opis projekta	Izraditi projekt sufinanciranja projektne dokumentacije za građane kao i proizvodnje i uslužne djelatnosti, za vlastitu potrošnju. Projektna dokumentacija je osnova za traženje bespovratnih sredstava koja se svake godine dodjeljuju putem javnog poziva FZOEU. Uz poticanje fizičkih i pravnih osoba za ugradnju FN na obiteljskim kućama i gospodarskim zgradama i općina mora napraviti plan energetske obnove svojih zgrada i ugradnje FN modula.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, općina Jarmina
Cilj projekta	Učiniti Općinu Jarmina energetski neovisnom općinom
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU, Fond za pravednu tranziciju
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj krovova pokrivenih fotonaponskim ćelijama

Prioriteti	3.4. Pametne stanice za mjerenje kvalitete zraka – indoor-outdoor
Opis projekta	Kvaliteta zraka prati se na državnoj i lokalnoj razini kroz mrežu mjernih postaja. Projekt pametnih stanica za mjerenje kvalitete zraka podrazumijeva postavljanje tehnološki napredne postaja na područje općine. Koristeći pametnu tehnologiju i izvore napajanja, pametna stanica za mjerenje kvalitete zraka daje informacije o temperaturi, vlažnosti, volatilnim organskim česticama, tlaku, razini osvjetljenja plinova i lebdećih čestica u stvarnom vremenu. Prikupljeni i obrađeni podatci o stanju okoliša biti će dostupni na web stranici općine, koriste se za praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka i potom za predlaganje i provođenje mjera za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja zraka. Jednako tako moguće je postavljanje unutarnjih stanica za kvalitetu zraka, koje se uglavnom postavljaju u vrtićima i školama.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, djeca i djelatnici u vrtićima i školama
Cilj projekta	Upozorenje stanovnicima općine u slučaju onečišćenja zraka
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Ugrađene stanice za mjerenje kvalitete zraka

Prioriteti	3.5. Pametna javna rasvjeta
Opis projekta	Javna rasvjeta jedan je od značajnih faktora koji utječu na troškove Općine pri potrošnji električne energije. Pametna rasvjeta zasniva se na upotrebi pametnog sustava upravljanja javnom rasvjetom koji omogućava prilagodbu rasvjete trenutnim uvjetima i potrebama. Ovaj način i sistem rada prikuplja putem senzora (senzori pokreta, mjerači dnevnog svjetla, itd.) relevantne podatke o radu i statusu rasvjetnih tijela, potrošnji energije, događajima u okolini i omogućava aktivno praćenje i upravljanje rasvjetom ovisno o potrebi i situaciji. To znači da je ovim sustavom i načinom rada moguće smanjiti razinu ili čak u potpunosti ugasiti rasvjetna tijela na mjestima i u vrijeme slabijeg protoka ljudi ili vozila, a koja će se automatski upaliti kada senzor identificira kretanje u dometu senzora na rasvjetnom tijelu, moguće je prilagođavanje rasvjete vremenskim uvjetima i sl. Postoji mogućnost i postavljanja sustava koncipiranih na AI koji će kontinuirano razvijati i poboljšavati algoritme po kojima će prediktivno upravljati rasvjetom. Moguće je otkrivanje ilegalnih priključaka na energetska mrežu. Sve to omogućiti će učinkovitije i kvalitetnije korištenje resursa Općine, ostvarenje pozitivnog učinka na okoliš kroz smanjenje emisija topline, energije, svjetlosnog zagađenja, a i na same stanovnike jer bi u konačnici bilo prilagođeno prema njihovim potrebama. Ostvario bi se značajan iskorak i prema sigurnosti Općine na način da se po potrebi može pojačati osvjetljenje naproblematičnim lokacijama.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Unaprijediti učinkovitost, sigurnost i ekološku održivost javne rasvjete
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaj FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Instalirani senzori za pametnu javnu rasvjetu

4. Strateški cilj: Održivi promet i pametna mobilnost

Prioriteti	4.1. E punionice za automobile i električne bicikle i romobile
Opis projekta	Ovo je jedna od dodatnih mjera kojom se želi postići poboljšanje mobilne infrastrukture općine i stvaranje okruženja povoljnog za vozila na električni pogon kroz izgradnju punionice za električne automobile u suradnji sa svim zainteresiranim investitorima. Dodatne mjere uključuju posebno označena i opremljena parkirališna mjesta s potrebnim uređajima za punjenje automobila na električni pogon, te pametnim sustavom zainformacije o dostupnosti takvih parkirnih mjesta.
Ciljna skupina	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Poticanje korištenja električnih vozila i smanjenje emisije CO2 u prirodi
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj e punionica

Prioriteti	4.2. Nabava električnih bicikala i romobila za najam (bikesharing sustav)
Opis projekta	Nabava elektroničkih vozila koje će građani moći iznajmljivati. Stanovnici Općine Jarmina uvelike koriste bicikle u svakodnevnom životu, a bikesharing sustav omogućio bi i ostali gostima i turistima da upoznaju Općinu Jarmina na način da njihovo kretanje općinom bude ekološki i energetske učinkovito i da se vodi računa o zaštiti prirode.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina , posjetitelji, turisti
Cilj projekta	Poticanje korištenja električnih vozila
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , natječaji FZOEU,
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj kupljenih električnih bicikala i romobila

Prioriteti	4.3. Izgradnja pumptrack poligona
Opis projekta	Izgradnja asfaltnog poligona primjerenog za sve veličine bicikala, rola, koturaljki, romobila i namijenjen za rekreaciju svih generacija
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina , posjetitelji
Cilj projekta	Poticanje aktivnosti na otvorenom
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Izgrađeni pumptrack poligon

Prioriteti	4.4. Izgradnja biciklističko-pješačkih staza
Opis projekta	Ovom mjerom predviđena je izgradnja biciklističko-pješačke staze do športsko rekreacijskog centra u Jarmini
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Poticanje vožnje biciklom i pješaćenjem umjesto vozilima na fosilna goriva
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Kilometri izgrađenih biciklističko - pješačkih staza

5. Strateški cilj: Pametna sigurnost

Prioriteti	5.1. Sustav video nadzora ključnih lokacija i prometnica
Opis projekta	Uspostavom video nadzora nad ključnim lokacijama i prometnicama na području same općine moći će se ostvariti sigurnije i kvalitetnije mjere za zaštitu osoba i imovine, što prvenstveno zadovoljava potrebu za sigurnošću stanovnika i posjetitelja. Sama sigurnost je jedan od najvažnijih preduvjeta stabilnom i kvalitetnom životu. Realizacijom ove mjere općina će svojim stanovnicima podići razinu povjerenja u nju, a posebno u uvjetima povećane sigurnosti kretanja u prometu najmlađih i najstarijih stanovnika Općine Jarmina.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Povećanje sigurnosti stanovnika općine
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Implementacija video nadzora određenih lokacija i prometnica

Prioriteti	5.2. Sustav video nadzora sportskih objekata i zgrada javne namjene
Opis projekta	Uspostavom video nadzora nad sportskim objektima i zgradama javne namjene na području općine omogućit će se kvalitetnija zaštita imovine koju koristi velik broj stanovnika općine. Na ovaj način onemogućit će se namjerno uništavanje infrastrukture, te podići razini sigurnosti svih stanovnika. Sportski objekti i zgrade javne namjene predviđeni su za društvena i sportska okupljanja, a kvalitetan video nadzor istih podrazumijeva i povećanu sigurnost na istima i zaštitu ljudi i imovine od nereda, vandalizma i štete.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina
Cilj projekta	Veća zaštita imovine i povećanje sigurnosti
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaj FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj ugrađenih video nadzora za zaštitu imovine

Prioriteti	5.3. Video nadzor divljih deponija
Opis projekta	Unatoč stalnoj i kontinuiranoj edukaciji o nužnosti zaštite okoliša, divlja odlagališta i dalje predstavljaju veliki problem. Nerijetko su oni koji stvaraju divlje deponije zapravo osobe koje izbjegavaju plaćanje komunalnih usluga. Kako bi se ekološki neosviještene pojedince, koji su ujedno i kršitelji zakona onemogućilo u daljnjem zagađenju okoliša i stvaranju divljih deponija, potrebno je uspostaviti sustav video nadzora na onim mjestima na području općine na kojima postoje divlje deponije. Na ovaj način onemogućit će se daljnje zagađivanje okoliša, te podići razini sigurnosti svih stanovnika općine.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina , općina
Cilj projekta	Sprečavanje stvaranja divljih deponija i odlaganja otpada u prirodu
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , natječaj FZOEU,
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj montiranih sustava za video nadzor divljih deponija

Prioriteti	5.4. Sustav pametnog nadzora površina bespilotnim letjelicama
Opis projekta	Bespilotne letjelice - dronovi u današnje su vrijeme u primjeni u mnogim aspektima života, među kojima je i poljoprivrednoj djelatnosti, koja je važna za razvoj Općine. Dronovi u poljoprivredi mogu donijeti velike uštede u samoj proizvodnji tako da se, primjerice, korištenjem bespilotne letjelice može pregledati polje i ustanoviti je li se na biljkama pojavila neka bolest, na kojem dijelu polja nedostaje vode ili mineralnog gnojiva i onda ciljano djelovati samo na taj dio, što donosi uštede u proizvodnji. Također, dronove je moguće koristiti i u svrhu zaštite poljoprivrednih usjeva od krađe, te na taj način suzbiti sve prisutniji oblik kaznenih djela počinjenih na štetu OPG-ova. Osim u poljoprivredi, dronove je moguće koristiti za različite aktivnosti upravljanja kriznim situacijama, spašavanje i nadzor, ali i u vatrogastvu, šumarstvu, vodoprivredi, za potrebe katastarske izmjere, geodezije, građevine, urbanizacije te svih oblika 3D modeliranja terena. Korištenjem ovog visokoautomatiziranog i tehnološki naprednog sustava nadzora površina s izravnim pogledom u stvarnom vremenu omogućava se brži protok potrebnih informacija, djelovanje u skladu s istim te na taj način direktno pridonosi povećanju razine sigurnosti na području općine. Na ovaj način moguće detektirati i nelegalna odlagališta otpada.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina, općina
Cilj projekta	Potpora poljoprivrednicima i bolje upravljanje kriznim situacijama
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU,
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Nabavljena bespilotna letjelica

Prioriteti	5.5. Interaktivne radionice za djecu s ciljem edukacije
Opis projekta	Kako bismo osigurali kontinuiranu zaštitu okoliša, spriječili ponašanje kojim se otpad odlaže u našu okolinu i kako bismo naučili razdvajati otpad, kao važan dio očuvanja okoliša, važno je ulagati u edukaciju. Jedino stalna i kontinuirana edukacija osigurava trajnu brigu za našu okolinu. U tom dijelu najvažnije je utjecati na djecu i mlade.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina , općina
Cilj projekta	Edukacija djece i mladih u cilju veće zaštite okoliša
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj edukacija o zbrinjavanju otpada, razvrstavanju otpada i zaštiti okoliša

6.Strateški cilj: Pametno društvo

Prioriteti	6.1. Razvoj širokopojasne infrastrukture
Opis projekta	Razvoj širokopojasne infrastrukture odnosi se na proširenje i unapređenje mrežne infrastrukture koja korisnicima omogućuje brz pristup internetu.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina, gospodarstvenici, posjetitelji
Cilj projekta	Osigurati pristup internetu za sve građane
Izvori financiranja	Telekom operateri
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Osiguran širokopojasni Internet

Prioriteti	6.2. Javna wifi mreža
Opis projekta	Uvođenjem besplatnog wi-fi-a razvijaju se digitalne usluge, povećava se vidljivost lokalnih zajednica te se zadovoljavaju potrebe kako lokalnog stanovništva, tako i posjetitelja. Uvođenje besplatnih pristupnih točaka stanovnicima Općine osigurava se brza internetska veza, te dostupan besplatni Internet na svim frekventnim mjestima - u parkovima, na trgovima, javnim, kulturnim i zdravstvenim ustanovama. Na ovaj način povećava se kvaliteta stanovanja na području Općine te stvaraju dodatne pretpostavke za daljnji informacijsko komunikacijski razvoj.
Ciljne skupine	Stanovnici Općine Jarmina, posjetitelji
Cilj projekta	Ostanak mladih u Općini Jarmina i jačanje lokalnog gospodarstva
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina
Razdoblje provedbe	2023.- 2027.
Indikatori provedbe	Broj novih besplatnih wi-fi zona

Prioriteti	6.3. Izvannastavne STEM radionice za djecu i mlade
Opis projekta	STEM programi popularni su diljem svijeta jer djecu uče inovativnosti, suradnji, kreativnosti i kritičkom mišljenju. Općina će pokrenuti izvannastavne STEM radionice za djecu koje će se subotom ili nedjeljom održavati u područnoj školi, vrtiću ili mjesnom domu. Radionice su namijenjene djeci školske dobi. Tijekom radionica djeca će se koristiti računalima, tabletima, mehaničkim setovima za programiranje, letjelicama, setovima s jednostavnim mehanizmima za napajanje obnovljivom energijom. Igrom i zabavnim učenjem, djeca stječu nova znanja i vještine, mogu eksperimentirati s robotikom i mehanikom te sami kreirati svoje igračke i razvijati projekte. Cilj projekta je djeci omogućiti dodatni razvoj u području tehnologije i robotike kako bi dugoročno upravo onibili nositelji razvoja općine.
Ciljne skupine	Predškolci, učenici osnovne i srednje škole
Cilj projekta	Bolja edukacija mladih za STEM programe
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina , Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Broj djece koji su uključeni u izvannastavne aktivnosti STEM edukacije

Prioriteti	6.4. Pametne aplikacije za vrtiće
Opis projekta	Digitalna platforma za vrtiće omogućava digitalizaciju poslovnih procesa vrtića, kao i jednostavniju i bržu komunikaciju odgojitelja i roditelja. Odgojitelji puno lakše vode evidenciju prisutnosti djece, koriste e oglasnu ploču a mogu vidjeti jesu li svi roditelji pročitali obavijest te lakše i brže na kraju mjeseca pripreme izvještaj o radu koji se roditeljima šalje izravno iz aplikacije. Ovo rješenje za pametne vrtiće odgojiteljima može uštedjeti nekoliko sati tjedno koje mogu posvetiti radu s djecom. Digitalna platforma omogućava izdavanje računa i direktno plaćanje putem platforme, čime je pojednostavljen uvid u stanje naplaćenih i nenaplaćenih računa. Omogućena je brža komunikacija s roditeljima, sa svim informacijama o djeci i aktivnostima u vrtiću.
Ciljne skupine	Zaposlenici vrtića, roditelji
Cilj projekta	Brža i jednostavnija komunikacija odgojitelja i roditelja
Izvori financiranja	Proračun Općine Jarmina, natječaji FZOEU,
Razdoblje provedbe	2023.-2027.
Indikatori provedbe	Implementacija digitalne platforme

8. UBLAŽAVANJE I PRILAGODBA NA NEGATIVNE UTJECAJE KLIMATSKIH PROMJENA

Sve više se suočavamo s nizom izazova, a s vremenom će klimatski problemi postati još izraženiji i sve više će utjecati na prirodu urbanog rasta i razvoja.

Naseljena mjesta će u budućnosti zbog svog razvoja, stvarati sve više toplinske otoke, iako su ruralna mjesta nešto u boljoj poziciji od gradova, jer su u ruralnim mjestima i do nekoliko stupnjeva niže temperature.

Ključni procesi koje treba sagledati su smanjenje utjecaja na proces klimatskih promjena i adaptacija na klimatske promjene.

Smanjenje negativnih učinaka se direktno očituje kroz mjere za smanjenje emisija CO₂ koje se provode primarno u prometu i zgradarstvu.

9. NAČIN FINANCIRANJA STRATEŠKIH CILJEVA I PRIORITETA

U ovom trenutku, stopa zaduženosti Općine Jarmina iznosi 6,49%, dok je dozvoljena stopa zaduženosti temeljem Zakona o proračunu 20%. Budući da Općina Jarmina nema tako snažni fiskalni kapacitet, mora voditi računa o daljnjim zaduženjima, kao i prioritetima za eventualno uzimanje kredita. To samo potvrđuje tezu koju smo na nekoliko mjesta istaknuli, a to je da bez pomoći nacionalnih izvora financiranja kao i ESI fondova, nije moguće ostvariti ove projekte i dovesti do bržeg razvoja Općine Jarmina.

Stoga se provedba Strategije razvoja pametne Općine Jarmina primarno treba osigurati privlačenjem sredstava potrebnih za provedbu mjera. Financijski plan treba odražavati prikaz potrebnih sredstava, razrađen po mjerama i izvorima financiranja. Okvirni financijski plan treba biti izrađen na temelju kombinacije podataka akcijskog plana iz proračuna Općine Jarmina, te procjene mogućnosti privlačenja sredstava iz državnog proračuna i fondova nacionalne razine.

Kao posljedica korona krize, Europska unija donijela je novi hitni instrument oporavka pod nazivom EU nove generacije – Next generation EU. Njime se želi pomoći europskom gospodarstvu da se brže oporavi od krize uzrokovane pandemijom. Tako se otvara nova mogućnost osiguranja financijskih sredstava u narednom periodu iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti kao i Operativnog programa Konkurentnost i kohezija do 2027. godine.

Sredstva dodijeljena Republici Hrvatskoj za financijsko razdoblje 2021.-2027. iz programa Višegodišnjeg financijskog okvira iznose više od 14 milijardi eura te nešto više od 11 milijardi eura iz programa Next generation EU.

Iz Fonda za pravednu tranziciju osigurano je 185,8 milijuna eura za ulaganja koja će doprinijeti ublažavanju učinaka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu kroz jačanje poduzetništva u zelenom i digitalnom gospodarstvu, smanjivanju emisija stakleničkih plinova, diversificiranje regionalnih gospodarstava i povećavanju mogućnosti zapošljavanja radne snage u nekim županijama.

Unutar Kohezijske politike odobren je Integrirani teritorijalni program 2021-2027. godine, u iznosu od 1,569 milijardi eura i usmjeren je na ulaganja za specifične potrebe određenih područja na lokalnoj i regionalnoj razini, između ostalog namijenjen je i za ulaganja u vozni park čistoga gradskog prometa, biciklističku infrastrukturu i digitalizaciju gradskog prometa.

Osiguranje i nabavljanje financijskih sredstava, njihovo upravljanje, kao i praćenje korištenja, izuzetno su bitan čimbenik provedbe strategije. Uz nacionalne i europske izvore financiranja, važno je otvoriti prostor za mogućnost financiranja od strane privatnog sektora kroz programe javno privatnog partnerstva i različitih drugih lokalnih izvora. S obzirom da većina infrastrukturnih projekata zahtjeva i značajne financijske izdatke, a postojeći nacionalni izvori financiranja trenutno ne posjeduju dovoljnu financijsku snagu kako bi se navedeni projekti mogli u cijelosti financirati, potrebno se u smislu financiranja usmjeriti na Europske strukturne fondove (ESI) koji su namijenjeni za projekte zaštite okoliša, istraživanje i inovacije, obrazovanje, jačanje kapaciteta javne uprave, informacijske i telekomunikacijske tehnologije te razvoj malih i srednjih poduzeća.

Kohezijski fond (KF)	Podupiru se ulaganja u području prometa i okoliša, uz poseban naglasak na obnovljivoj energiji te ulaganja u TEN-T
Europski socijalni fond plus (ESF+)	Podupire se veći pristup zaposlenju, modernizacija institucija i usluga tržišta rada, promicanje rodno uravnoteženog sudjelovanja na tržištu rada, promicanje prilagodbe radnika, poduzeća i poduzetnika promjenama, veća kvaliteta, uključivost i djelotvornost sustava obrazovanja i osposobljavanja te njihova relevantnost za tržište rada, promicanje jednakog pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju s naglaskom na skupine u nepovoljnom položaju, promicanje cjeloživotnog učenja
Fond za pravednu tranziciju(JTF)	Novi je instrument Kohezijske politike 2021-2027, kao prvi stup Mehanizma za pravednu tranziciju i kontekstu Europskog zelenog dogovora s ciljem postizanja klimatske neutralnosti EU do 2050. godine. Mjere su posebno usmjerene na produktivna ulaganja u MSP-ove, ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija te poticanje prijenosa naprednih tehnologija; ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastrukture za čistu energiju po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisija stakleničkih plinova; ulaganja u digitalizaciju; ulaganja u unapređenje kružnoga gospodarstva te ulaganja u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju radnika
Europski fond za regionalni razvoj	Ima za cilj jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije u Europskoj uniji ispravljanjem neravnoteže između njezinih regija. U razdoblju 2021.-2027. omogućit će ulaganja u pametniju, zeleniju, povezaniju i društveniju Europu koja je bliža svojim građanima. Predviđena su ulaganja u infrastrukturu; istraživanje i inovacije, produktivna ulaganja u MSP-ove i ulaganja usmjerena na očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta, opremu, softver i nematerijalnu imovinu te umrežavanje, suradnju i razmjenu iskustava.

Pored bespovratnih sredstava ESI fondova, koja se dodjeljuju tradicionalnim mehanizmima, Europska unija je uspostavila i nekoliko inovativnih programa kojima se potiče razvoj pametnih gradova:

Obzor 2020	Glavni program Europske unije za istraživanje i inovacije unutar kojeg djeluje i posebna inicijativa pod nazivom „Pametni gradovi i zajednice“ kojom se financijski podupire demonstracija naprednih informacijsko-komunikacijskih rješenja u urbanim sredinama
Urbane inovativne akcije (UIA)	inicijativa Europske komisije koja gradovima u cijeloj Europi pruža resurse za testiranje novih rješenja za suočavanje s održivim urbanim razvojem koji su od značaja na razini Unije
Europski instrument za pomoć lokalnom energetsom razvitku (ELENA)	program tehničke pomoći Europske investicijske banke i Europske komisije za pripremu investicijskih projekata iz sektora energetske učinkovitosti, distribuiranih obnovljivih izvora energije te gradskog prijevoza
Zajednička pomoć za potporu projektima u europskim regijama (JASPERS)	instrument tehničke pomoći Europske komisije, Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj kojim se potpomaže priprema velikih infrastrukturnih projekata povezanih s prometom, vodom, otpadom, energijom i gradskim prijevozom
CIVITAS Activity Fund	program za pružanje potpore aktivnostima s područja održive urbane mobilnosti
Europski programi prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje (INTERREG)	omogućavaju provedbu projekata koji promoviraju pametan i održiv razvoj, istraživanje i demonstraciju pilot projekata te razmjenu znanja između europskih gradova i regija.

Razvojne banke koje već dulji niz godina predstavljaju jedan od najznačajnijih izvora financiranja komunalne infrastrukture i razvoja poduzetničkog sektora, prvenstveno zahvaljujući tržišno povoljnijim uvjetima kreditiranja u odnosu na komercijalne banke. Najznačajnije razvojne banke su:

HBOR- Hrvatska banka za obnovu i razvitak	Nudi širok program kreditnih linija i garancija za projekte komunalne infrastrukture, energetske obnovu te razvoj malog i srednjeg poduzetništva
EIB- Europska investicijska banka	Središnja financijska institucija Europske unije financijski direktno podupire velike infrastrukturne projekte te surađuje s nacionalnom razvojnom bankom HBOR-om, na plasmanu kreditnih linija za manje razvojne projekte
EBRD– Europska banka za obnovu i razvoj	Glavna međunarodna banka za financiranje zemalja u ekonomskoj tranziciji kreditira dugoročne razvojne projekte u javnom i privatnom sektoru,
WB – Svjetska banka	Usmjerena je na poticanje ključnih reformi javne uprave i fiskalne prilagodbe, u sektoru prometa i poduzetništva.

Kako je ranije rečeno, zbog prirode investicija pametnog razvoja općine, ali i zakonskih ograničenja za proračunsko zaduživanje, potrebno je osigurati što veću uključenost privatnog sektora kroz model javno-privatnog partnerstva ili koncesije.

Taj model može biti optimalan za isporuku određenih javnih investicija pogotovo ako se izvedbom projekta može značajnije povećati postojeća kvaliteta javnih usluga, smanjenje proračunskih rashoda te rizika raspoloživosti usluge za građane. Generalno gledajući kod provedbe pojedinih projektnih inicijativa treba općenito razmišljati o najprikladnijem mehanizmu financiranja za ostvarenje ciljeva, vodeći pritom računa da se odabere ona kombinacija modela i izvora koja će osigurati najveću vrijednost za novac poreznih obveznika.

Uloga općine sastoji se i od stvaranja preduvjeta za unapređenje poslovnog okruženja kojima bi se potaknuo veći angažman privatnih investitora i snažnija suradnja s javnim tijelima, ali općina u svom razvoju s punim pravom može očekivati i potporu Vukovarsko srijemske županije.

Za kvalitetnu provedbu Strategije pametnog razvoja Općine Jarmina, potrebno je napraviti i akcijski plan, koji će na konkretnoj razini razraditi svaku mjeru u smislu potrebnih financijskih sredstava u proračunu za tekuću godinu.

Planiranje financijskih sredstava je izuzetno važno, jer bez vlastitog financijskog učešća nije moguće povlačiti niti sredstava iz fondova.

10. STRATEŠKI OKVIR NA EUROPSKOJ I NACIONALNOJ RAZINI

1. Digitalna strategija EU
2. Program djelovanja za okoliš do 2030.
3. *Europe 2020: A European Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth*

10.1. EUROPSKO ZAKONODAVSTVO

Digitalna strategija EU	Digitalna transformacija jedan je od glavnih prioriteta EU-a i glavnih temelja Digitalne strategije. Europski parlament, donošenjem brojnih strateških dokumenata, pomaže u oblikovanju politika kojima će se ojačati europski kapaciteti u području novih digitalnih tehnologija, otvoriti nove mogućnosti za poduzeća i potrošače, podržati zelena tranzicija EU-a i postići klimatska neutralnost do 2050., poduprijeti digitalne vještine građana i osposobljavanje radnika te pomoći u digitalizaciji javnih usluga, istodobno osiguravajući prošivanje temeljnih prava i vrijednosti. Europa će postavljati vlastite standarde i usredotočiti se na podatke, tehnologiju i infrastrukturu radi jačanja svoje digitalne suverenosti. Uz ove ciljeve, jedan od vodećih ciljeva je i zaštita okoliša do 2030.
Program djelovanja za okoliš do 2030.	U prijedlogu osmog Programa djelovanja za okoliš do 2030. svi sudionici, na svim razinama upravljanja, pozivaju se na aktivni angažman kako bi se osigurala učinkovita provedba propisa EU-a u području klime i okoliša. On je temelj EU-a za ostvarivanje Programa Ujedinjenih naroda do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja.

Europe 2020: A European Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth

Strategija Europa 2020. – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast donosi viziju europske socijalne tržišne ekonomije za 21. stoljeće i predlaže tri prioriteta koji se međusobno nadopunjuju:

- pametan rast - razvijanje ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji,
- održiv rast - promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija
- uključiv rast - njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

10.2. STRATEŠKI DOKUMENTI REPUBLIKE HRVATSKE

1. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
2. Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.
3. Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

Digitalna tranzicija predstavlja jedan od ukupno četiri razvojna smjera u prijedlogu Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, budućeg krovnog nacionalnog strateškog dokumenta, a uvrštena je i među prioritetna područja Programa Vlade.

Razvojni smjer „Zelena i digitalna tranzicija“ u NRS-u definira da će se nastaviti ulagati u digitalnu infrastrukturu i da će se poticati uvođenje digitalnih rješenja u interesu građana i hrvatskog gospodarstva, čime će se dati doprinos izgradnji digitalne budućnosti Europe.

Programom Vlade je planirano do kraja digitalizirati dodatne usluge, povezati baze podataka i registre kako bi se omogućila interoperabilnost sustava. Optimizirat će se odnosno ukinuti neučinkovite administrativne procese radi izgrađivanja djelotvornije javne uprave. Do kraja mandata cilj je doseći brojku od 2,5 milijuna građana koji koriste sustav e-Građani, a uvest će se digitalni potpis za cijelu državnu i javnu upravu.

Nacionalni Plan oporavka i otpornosti 2021-2026.

U ovom dokumentu jedan od glavnih ciljeva je pridonijeti ubrzanom gospodarskom rastu, a Plan je vrijedan financijski 48,7 milijardi kuna, sastoji se od 77 reformi i 152 ulaganja:

Predviđena je ubrzana digitalizacija javne uprave radi povećanja kvalitete života građana i poslovanja gospodarstva, učinkovitosti pravosuđa, usmjerena unaprjeđenju postupanja u sudskim postupcima i na osnaženju elektroničke komunikacije na sudovima, kao i na unaprjeđenju sustava sprječavanja i suzbijanja korupcije te stvaranju preduvjeta za optimizaciju sustava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz funkcionalno spajanje poslovnih procesa i digitalizaciju.

Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.

U okviru Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027 utvrđeni su sljedeći programi:

- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (PKK); financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda
- Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.– 2027. (PULJP); financiran iz Europskog socijalnog fonda plus
- Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. (ITP); financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Fonda za pravednu tranziciju.

Ovaj program postavlja ciljeve i prioritete za učinkovito korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda za razdoblje 2021-2027. glavni cilj podržanih intervencija je ojačati gospodarstvo, poduprijeti digitalnu zelenu tranziciju, digitalizacija za građane i poduzeća, poboljšati povezanost i mobilnost u cijelu RH i ojačati kvalitetu života stanovništva.

